

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**23.04
2021**

Кафедра хореографії та
художньої культури
УДПУ ім. Павла Тичини

- ✓ **СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**
- ✓ **АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ
ТА ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА**
- ✓ **ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**
- ✓ **ІНТЕГРАЦІЯ МИСТЕЦТВ У СИСТЕМІ
ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ
РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ТВОРЧИЙ ЦЕНТР
ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ І МАЙСТЕРНОСТІ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

присвяченої 95-річчю заслуженого діяча мистецтв УРСР, Народного артиста УРСР, професора кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Анатолія Михайловича КРИВОХИЖІ

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

23 квітня 2021 р.

м. Умань
ВПЦ «Візаві»
2021

Редакційна колегія

ТЕРЕШКО Інна Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *гол. ред.*;

АНДРОЩУК Людмила Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *заст. гол. ред.*;

СИЗОНЕНКО Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *відпов. ред.*

Рецензенти:

НІКОЛАЇ Галина Юріївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАРТИНЕНКО Олена Володимирівна – заслужений працівник культури України, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 11 від 30 квітня 2021 року)*

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Умань, 23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : І. Г. Терешко (гол. ред.), Л. М. Андрощук, В. А. Сизоненко (відповід. ред). Умань, ВПЦ «Візаві», 2021. 158 с.

До збірника увійшли матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти».

У матеріалах конференції розглядаються такі проблеми: «Актуальні проблеми навчання та виховання засобами мистецтва», «Теоретичні та методологічні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії», «Сучасні стратегії підготовки майбутнього вчителя хореографії», «Інтеграція мистецтв в системі хореографічної освіти».

Науковий збірник призначений для усіх, хто цікавиться проблемами розвитку та вдосконалення хореографічної освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат власних імен та інших відомостей.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст публікацій та може не поділяти думку автора.

Олянишена А. А. Самостійна робота здобувача I рівня вищої освіти як важливий чинник якісного опанування дисципліни «Історико-побутовий танець».....	93
Павленко Ю. С. Змістовий компонент викладання бального танцю в школі.....	100
Панькова А. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти засобами сучасної хореографії.....	107
Разводова М. Комунікативні якості на заняттях хореографії.....	112
Самойлова Е. Специфіка в розвитку та становлення дисципліни «Хореографічний ансамбль» в сучасній хореографії.....	118
Сизоненко В. А. Формування емоційно-вольової сфери майбутніх хореографів під час вивчення бальних танців латиноамериканської програми.....	123
Терешко І. Г. Сценічна інтерпретація календарного фольклору в постановках Анатолія Михайловича Кривохижі	128
Ткаченко О. О. Національно-патріотичне виховання як основний засіб успішного розвитку нації.....	134
Трачук О. Б. Відлуння танцю у творчості років.....	138
Умрихіна О. С. Хореографічне мистецтво в культурі сучасності... ..	143
Цуркан О. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі.....	145
Швидка А. Гендерне виховання школярів на уроках хореографії.....	149

Для перегляду пленарного засідання конференції перейдіть за посиланням за допомогою зчитувача QR-коду на Вашому смартфоні

10. Котельникова Е.Г. Биомеханика хореографических упражнений: учебное пособие. Л.: ЛГИК им.Н. К. Крупской, 1980. 95 с.
11. Левин М.В. Гимнастика в хореографической школе. М.: Терра-Спорт, 2001.
12. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії: Наук.-попул. Ви-ня. К.: Видавець Карпенко В.М., 2008. 168 с.

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БАЛЬНИХ ТАНЦІВ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОГРАМИ

ВІКТОРІЯ СИЗОНЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (м. Умань)

E-mail: v.a.syzonenko@udpu.edu.ua

© Сизоненко В. А., 2021

Сучасний етап розвитку людства посилює вимоги до наукової компетентності фахівців з вищою освітою. Вони повинні вміти творчо мислити, самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися в бурхливому потоці наукової інформації [3, с. 194].

Але в сучасній педагогічній практиці процес підготовки майбутнього фахівця з хореографії, як і

процес професійного вдосконалення, частіше пов'язують з методичним забезпеченням, набуттям хореографічно-викладацького досвіду, розвитком якостей гуманістичного спрямування, залишаючи поза увагою важливість формування та розвитку емоційно-вольової сфери. Що, у свою чергу, є складовою поняття педагогічної майстерності як комплексу властивостей осо-

бистості викладача, що забезпечують високий рівень самоорганізації його в професійній творчій діяльності.

Заняття сучасною бальною хореографією можна розглядати також як педагогічну умову розвитку емоційно-вольової сфери молоді. Дослідження емоційної сфери людини має тривалу історію. Проблема розвитку емоційної сфери, формування емоційної компетентності майбутніх фахівців посідає важливе місце серед психологічних досліджень, і є однією із складних у сучасній психології та педагогіці. Крім того, формування емоційної сфери майбутніх фахівців є одним з напрямків формування їх професіоналізму. Протягом останніх років цьому питанню в науці приділяли увагу Т. К. Антонов, П. Н. Коган, С. Х. Раппопорт, Л. Н. Столович та ін. Сучасна наука вивчає проблему формування емоційно-вольової сфери у зв'язку із світоглядом особистості (О. П. Білик, М. С. Каган, Л. П. Левчук). Художній смак розглядається як показник ставлення людини до явищ дійсності і мистецтва, у тому числі до окремих видів мистецтва (Д. Б. Кабалевський, С. Я. Міхалков, О. П. Рудницька). Бальний танець як умова формування емоційно-вольової сфери майбутніх фахівців з хореографії досі не розглядався в науковій педагогічній думці. Незважаючи на

те, що питання формування емоційно-вольової сфери у науці не є новим, на кожному етапі історії суспільства проблема формування емоційно-вольової сфери набуває нової актуальності. У зв'язку з тим, що сьогодення характеризується підвищеним попитом до хореографічного мистецтва, проблема формування та розвитку емоційно-вольової сфери узагалі та в хореографії зокрема стає гостро актуальною.

Хореографія є потужним засобом формування емоційної сфери студентів. Танцюючи, майбутні фахівці вчаться володіти власними почуттями й спілкуватися між собою. Це сприяє формуванню в них морально-етичних принципів і норм поведінки [1, с. 26].

У праці “Виховний ідеал” Г. Ващенко пропонує визначити національні риси українців, щоб розвивати їх у наступних поколіннях. Такими рисами є високий інтелект, сильна емоційність, охайність, чемність, гостинність, високі моральні якості, лицарська мужність, високий рівень статевої моралі української молоді. Українські народні танці не лише знайомлять із національними традиціями, а й мають велике педагогічне значення. Про це згадував ще К. Ушинський, який закликав “звернути увагу на народні ігри, розробити це багате джерело,

організувати їх і створити з них чудовий і потужний виховний засіб» [4, с. 268-284].

У процесі хореографічної діяльності студенти вчаться відчувати красу танцювальних рухів, у них розвивається почуття прекрасного. Експериментальний досвід педагогів підтвердив, що емоційний стан особистості відтворюється в різноманітних пластичних ритмоформулах танцю. У відповідь традиційні пластичні танцювальні ритмоформули викликають відповідні емоційні стани у виконавців [1, с. 27].

Афро-американській музиці притаманні дводольний розмір, гостросинкопований ритм, повторення коротких мелодійних послівоків (часто у вигляді перегуку хору і соліста), переважання ударних та ударно-шумових інструментів. Характерні ознаки афро-американських музично-хореографічних форм концентруються в кубинській румбі і бразильській самбі, які стали танцювальними емблемами Латинської Америки.

Бразильська самба – запальний танець, що виник у результаті злиття африканської і європейської культур. Це родове поняття, що походить від слова «семба» – танець у колі, який виконували із супроводом ударних інструментів. Рухи передбачають невеликі кроки й активне вертіння стегнами. Самбу інколи

називають «танком, від якого від землі піднімається пил». Це танець радості, захоплення, незвичайних яскравих костюмів і невимовних емоцій. Темпераментний характер «підігривається» музикою. Виконавці (соліст і хор) співають під акомпанемент пандейро (бубон), шумових інструментів типу маракасів (брязкальця) і віоланів (бразильський різновид іспанської шестиструнної гітари).

Ча-ча-ча – красивий латиноамериканський танець кубинського походження (поєднує румбу і мамбо), якому притаманні синкопований ритм і часті обертання. Виконується під акомпанемент маракасів. Настрій ча-ча-ча грайливий, кокетливий, безтурботний [2].

На емоційний стан майбутніх фахівців з хореографії заняття латиноамериканськими танцями впливають таким чином:

- покращення емоційного стану в цілому;
- підвищення самооцінки;
- сприйняття життя з абсолютно нових позитивних сторін;
- підвищення впевненості в собі і самоповаги;
- нові знайомства, соціальні зв'язки і перспективи;
- хороша профілактика і спосіб лікування депресії.

Латиноамериканський танець – це особливий синтезований стиль, який був заснований на рухах

популярних танців Латинської Америки. Це танці для тих, хто не звик тримати емоції в собі, для зухвалих і темпераментних, чутливих і впевнених у собі. У цю групу входять пристрасна румба і стрімкий джайв, непосторний пасодобль, кокетливий танець ча-ча-ча і відома за бразильськими карнавалами самба.

На заняттях латиною здобувачі вчать не тільки гарно і правильно рухатися, але і опановують вміння яскраво висловлювати свої емоції, передавати настрій без слів, занурюватися в світ чутливості. Заняття латиноамериканськими танцями дають можливість проявити свій темперамент, розкрити внутрішній світ, виплеснути емоції. Вірними супутниками латиноамериканських танців є запальна музика, гарний настрій і потужний заряд позитивної енергії. Ці танці заворожують своєю красою, феєричністю, емоційністю і буйством переживань. Власне всі бальні танці є парними. Проте в сучасних реаліях, за умов дистанційного навчання, а також для тих, хто віддає перевагу індивідуальності, існує сольна латина. Танець стає грою, в якій обов'язково присутній елемент інтриги, з'являється інтимність. Це робить кожен танець неповторним.

Цей стиль найкращий для можливості виплеснути емоції, проя-

вити чутливість і темперамент особистості. Саме тому для вивчення основ латиноамериканських танців, таких як ча-ча-ча, джайв, самба, румба та пасодобль ми відводимо на кожен рік навчання один семестр. Завдяки цьому майбутні фахівці з хореографії мають можливість сформувати та розвинути власну емоційно-вольову сферу для особистісного зростання як професійного компетентного спеціаліста в області хореографії незалежно від того в якому танцювальному жанрі в майбутньому він буде працювати.

Підсумовуючи все вище зазначене, можна сказати, що вивчення бальних танців латиноамериканської програми сприяє формуванню та розвитку емоційно-вольової сфери в майбутніх фахівців з хореографії, естетичних уявлень, понять, естетичної культури, творчого потенціалу, закладає основи знань світового мистецтва. Також простежується безсумнівний позитивний ефект впливу занять латиноамериканськими бальними танцями на емоційне, художньо-естетичне сприйняття, на фізичний розвиток студентів, на їхній стан здоров'я. Поєднання всіх цих якостей особистості складає основний зміст її всебічного й гармонійного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Горголь П. С. Хореографія як засіб формування емоційної сфери студентів. Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Луганськ: Вид-во ЛДІМК, 2011. С. 26–30.
2. Латиноамериканські танці переможно крокують світом. URL: [https://uahistory.co/pidruchniki/masol-art-10\(11\)-class-2018-standard-profile-level/6.php](https://uahistory.co/pidruchniki/masol-art-10(11)-class-2018-standard-profile-level/6.php) (Дата звернення 27.04.2021).
3. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник / О. П. Рудницька. – К. : ТОВ „Інтерпроф”, 2002. – 270 с.
4. Ушинский К. Д. О народности в общественной воспитании / К. Д. Ушинский // Педагогические сочинения : в 11 т. – М. – Л. : Изд-во АПН РСФСР, 1948. – Т. 3. – С. 268 – 284.
5. Як танець впливає на фізичний та емоційний стан людини (частина II). URL: <http://demisroussos.net/jak-tanec-vplivae-na-fizichnij-i-emocijnij-stan/> (Дата звернення 27.04.2021).

